

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2018

ΜΑΘΗΜΑ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΙ ΩΡΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: Πέμπτη, 31 Μαΐου 2018

08:00 - 11:00

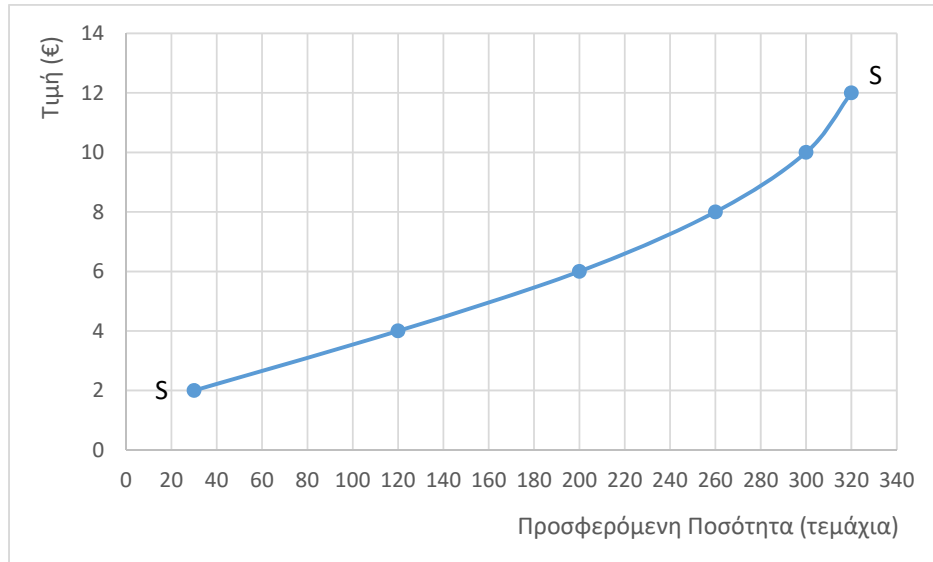
ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΟΚΤΩ (8) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ:

- Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις
- Όλοι οι υπολογισμοί πρέπει να φαίνονται καθαρά στο τετράδιό σας
- Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματισμένης υπολογιστικής μηχανής
- Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού/ταινίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ Α

1. Δίνεται η πιο κάτω καμπύλη προσφοράς ενός προϊόντος:

Ζητείται:

- α)** Να υπολογίσετε την Ελαστικότητα Προσφοράς όταν η τιμή αυξάνεται από €4 σε €6 **(Μονάδες 2)**
- β)** Να χαρακτηρίσετε την Προσφορά του αγαθού με βάση τον βαθμό ελαστικότητας που θα βρείτε. **(Μονάδες 1)**
2. *“Όσο πιο εξειδικευμένοι παραγωγικοί συντελεστές απαιτούνται για την παραγωγή, τόσο μικρότερη είναι η ελαστικότητα προσφοράς”.*
- Να σχολιάσετε την πιο πάνω πρόταση και να δώσετε ένα παράδειγμα. **(Μονάδες 3)**
3. **α)** Να αναφέρετε χωρίς να αναπτύξετε, τέσσερις (4) προσδιοριστικούς παράγοντες της ελαστικότητας ζήτησης **(Μονάδες 2)**
- β)** Να αναφέρετε και να εξηγήσετε πότε μια επιχείρηση παραχωρεί ευκολότερα μισθολογικές αυξήσεις στους εργαζόμενους, όταν παράγει αγαθά ελαστικής ή ανελαστικής ζήτησης; **(Μονάδες 2)**

4. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας παραγωγής μιας επιχείρησης στη βραχυχρόνια περίοδο:

Εργάτες L	Συνολικό Προϊόν TP ή Q	Μέσο Προϊόν AP	Οριακό Προϊόν MP
4			44
5		32	
6			
7	168		

Σημείωση: Στον 7^ο εργάτη μεγιστοποιείται το συνολικό προϊόν

Στον 5^ο εργάτη η απόδοση ανά εργάτη γίνεται μέγιστη

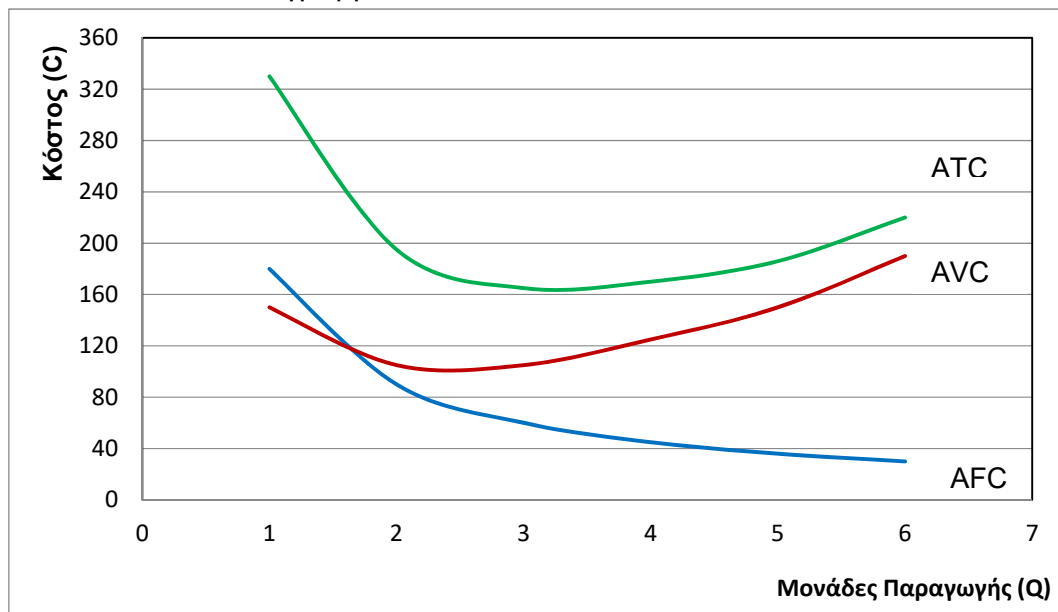
Ζητείται:

- α) Να αντιγράψετε στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τον πιο πάνω πίνακα.
(Να δείξετε τους τύπους που θα χρησιμοποιήσετε) **(Μονάδες 7)**
- β) Να ονομάσετε τα τρία (3) στάδια της παραγωγικής διαδικασίας με βάση τις καμπύλες Συνολικού, Μέσου και Οριακού προϊόντος. (Δεν είναι απαραίτητο το διάγραμμα) **(Μονάδες 1,5)**
- γ) Να αναφέρετε και να εξηγήσετε σε ποιο στάδιο βρίσκεται το πιο αποτελεσματικό επίπεδο παραγωγής. **(Μονάδες 1,5)**

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Β

1. Δίνεται το πιο κάτω διάγραμμα:

Ζητείται:

Να εξηγήσετε την πορεία που ακολουθεί η καμπύλη:

- α) Μέσου Σταθερού Κόστους (AFC) **(Μονάδες 1,5)**
β) Μέσου Μεταβλητού Κόστους (AVC). **(Μονάδες 1,5)**

2. Να εξηγήσετε την πιο κάτω πρόταση:

“Η ανταγωνιστική επιχείρηση είναι αποδέκτης και όχι διαμορφωτής τιμής”.

(Μονάδες 1,5)

3. Το μεταβλητό κόστος διακρίνεται σε αναλογικά, φθίνοντα και αύξοντα έξοδα.
Να αναφέρετε ένα (1) παράδειγμα για κάθε κατηγορία εξόδων. **(Μονάδες 1,5)**

4. Ο πιο κάτω πίνακας αναφέρεται σε μια ανταγωνιστική επιχείρηση που παράγει και πωλεί το προϊόν της στην τιμή των €15 το τεμάχιο:

Μονάδες Προϊόντος Q	Συνολικά Έσοδα TR	Συνολικό Κόστος TC	Οριακό Έσοδο MR	Οριακό Κόστος MC	Μέσο Κόστος AC
0	;	9	;	;	;
1	;	15	;	;	;
2	;	20	;	;	;
3	;	35	;	;	;
4	;	60	;	;	;
5	;	90	;	;	;

Ζητείται:

- α) Να αντιγράψετε στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τον πιο πάνω πίνακα
(Να δείξετε τους τύπους που θα χρησιμοποιήσετε)

(Μονάδες 7)

- β) (i) Να απεικονίσετε στο ίδιο διάγραμμα τις καμπύλες του οριακού εσόδου, του οριακού κόστους και του μέσου κόστους

- (ii) Να δείξετε πάνω στο διάγραμμα το σημείο και τις μονάδες για το άριστο επίπεδο παραγωγής.

(Μονάδες 7)

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Γ

1. Κατά τη διάρκεια του 2017, μια κτηνοτροφική μονάδα παρήγαγε και πωλούσε γάλα σε μια γαλακτοβιομηχανία αντί €50.000. Η γαλακτοβιομηχανία μετέτρεπε το γάλα σε τυρί και το πωλούσε σε υπεραγορές αντί €80.000. Οι υπεραγορές πωλούσαν το τυρί σε καταναλωτές αντί €90.000.

Τα αποθέματα του προϊόντος στα διάφορα στάδια επεξεργασίας είχαν ως εξής:

Στάδια επεξεργασίας	Αρχικό Απόθεμα (€)	Τελικό Απόθεμα (€)
Κτηνοτροφική μονάδα	0	1.000
Γαλακτοβιομηχανία	3.500	0
Υπεραγορές	2.500	4.000

Ζητείται:

Η αξία του τελικού προϊόντος που έχει συμπεριληφθεί στο εγχώριο προϊόν:

- α) Με τη μέθοδο της τελικής αξίας **(Μονάδες 4)**
β) Με τη μέθοδο της προστιθέμενης αξίας. **(Μονάδες 7)**

2. Τα πιο κάτω στοιχεία αφορούν τα οικονομικά μεγέθη μιας υποθετικής οικονομίας:

Έτος	Δείκτης τιμών (μονάδες)	ΑΕΠ σε τρέχ. τιμές € εκ.	ΑΕΠ σε σταθ. τιμές € εκ.
2014	;	260	200
2015	150	375	;
2016	120	;	210

Ζητείται:

- α) Να αντιγράψετε στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τον πιο πάνω πίνακα (Να δείξετε τον τύπο και τους υπολογισμούς σας) **(Μονάδες 4)**
β) Να υπολογίσετε την πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του ΑΕΠ μεταξύ των ετών 2014 και 2016. **(Μονάδες 2)**

3. Δίνονται τα πιο κάτω υποθετικά στοιχεία για την οικονομία μιας χώρας:

Άνεργοι	54 010
Απασχολούμενοι	363 060
Πληθυσμός	854 800
ΑΕΠ	€18,220 εκ.

Ζητείται:

α) Να υπολογίσετε το Κατά Κεφαλή Εισόδημα. (Η απάντησή σας να δοθεί στην πλησιέστερη ακέραια μονάδα) **(Μονάδες 1,5)**

β) Να αναφέρετε τρεις (3) άλλους παράγοντες (εκτός από το Κατά Κεφαλή Εισόδημα) που καθορίζουν το Βιοτικό Επίπεδο ενός λαού. **(Μονάδες 1,5)**

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Δ

1. Τα πιο κάτω στοιχεία αναφέρονται στη μέτρηση του μεγέθους της παραγωγής μιας υποθετικής οικονομίας με τη μέθοδο της δαπάνης:

	€ εκ
Δημόσιες Επενδύσεις	1,500
Αποσβέσεις	2,300
Επενδυτικές δαπάνες από τις επιχειρήσεις	2,310
Μείωση αποθεμάτων επιχειρήσεων	130
Έμμεσοι Φόροι	2,610
Ιδιωτική Κατανάλωση	13,200
Δημόσια Κατανάλωση	2,850
Αγορά νέων κατοικιών από ιδιώτες	250
Εισαγωγές	13,030
Εξαγωγές	12,260
Επιδοτήσεις	60

Ζητείται να υπολογίσετε:

α) Την Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη σε Τιμές Αγοράς

β) Την Καθαρή Εγχώρια Δαπάνη σε Τιμές Συντελεστών. **(Μονάδες 9)**

2. Μια από τις τέσσερις φάσεις ενός οικονομικού κύκλου είναι η άνοδος (άνθηση) της οικονομίας.

Να αναφέρετε:

α) Τέσσερα (4) χαρακτηριστικά που παρουσιάζονται στην άνοδο **(Μονάδες 2)**

β) Τα δημοσιονομικά μέτρα που λαμβάνει το κράτος όταν η οικονομία βρίσκεται στην άνοδο. **(Μονάδες 2)**

3. Με βάση τους πιο κάτω φορολογικούς συντελεστές, να υπολογίσετε τον φόρο εισοδήματος που θα πληρώσει ο Κ Αντωνιάδης, αν το φορολογητέο του εισόδημα ανέρχεται στις €40.000:

Φορολογητέο Εισόδημα €	Φορολογικός Συντελεστής %
0 – 19.500	0%
19.501 – 28.000	20%
28.001 – 36.300	25%
36.301 – 60.000	30%
60.001 και άνω	35%

(Μονάδες 5)

4. “Η άμεση φορολογία είναι συνήθως προοδευτική φορολογία”.
Να εξηγήσετε την πιο πάνω φράση.

(Μονάδες 2)

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Ε

1. Το πιο κάτω απόσπασμα δημοσιεύτηκε στον κυπριακό ημερήσιο τύπο τον Μάρτιο του 2018:

“Το ποσοστό ανεργίας της Κύπρου μειώθηκε στο 9,8% τον Ιανουάριο του 2018, σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης Eurostat, από 10,3% το Δεκέμβριο του 2017 και 12,6% τον Ιανουάριο του 2017.

Τον Ιανουάριο του 2018, 42 000 άτομα ήταν άνεργοι στην Κύπρο, από 44 000 τον Δεκέμβριο του 2017 και 53 000 τον Ιανουάριο του 2017....”.

Ζητείται:

α) Να εξηγήσετε ποια άτομα θεωρούνται άνεργοι σε μια οικονομία **(Μονάδες 1)**

β) Να υπολογίσετε τον αριθμό των απασχολουμένων τον Ιανουάριο του 2018
(Η απάντηση να δοθεί στην πλησιέστερη ακέραια μονάδα) **(Μονάδες 2)**

γ) Να υπολογίσετε το εργατικό δυναμικό της χώρας τον Ιανουάριο του 2018. **(Μονάδες 2)**

2. Το Εμπορικό Ισοζύγιο είναι ένα από τα επιμέρους ισοζύγια του Ισοζυγίου Πληρωμών.

α) Να αναφέρετε τι περιλαμβάνει το Εμπορικό Ισοζύγιο **(Μονάδες 1)**

β) Να αναφέρετε πότε το Εμπορικό Ισοζύγιο είναι ελλειμματικό. **(Μονάδες 2)**

3. Τα πιο κάτω υποθετικά στοιχεία αφορούν τα δημόσια οικονομικά μιας χώρας, για το έτος 2017:

	€ εκ.
Τρέχουσες Δαπάνες	6,690
Κατασκευή δρόμων	400
Εισαγωγικοί δασμοί	1,840
Ανέγερση σχολείων	240
Μεταβιβαστικές πληρωμές	2,670
Φόρος εισοδήματος	2,790
Φ.Π.Α.	2,840
Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας	200
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	19,220
Δημόσιο Χρέος	18,730

Ζητείται να υπολογίσετε:

- α) Τις Δημόσιες Δαπάνες **(Μονάδες 4)**
- β) Τα Δημόσια Έσοδα **(Μονάδες 5)**
- γ) Το Δημοσιονομικό Έλλειμμα ή Πλεόνασμα του Κρατικού Προϋπολογισμού **(Μονάδες 1)**
- δ) Το Δημόσιο Χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ και να σχολιάσετε το αποτέλεσμα σύμφωνα με τους δείκτες του Μάαστριχτ.

(Μονάδες 2)

(Σύνολο Μονάδων 20)

(Γενικό Σύνολο Μονάδων 100)

---ΤΕΛΟΣ---